

Titel: Udrag fra Journalen NB15

Citation: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K23", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K23*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Anne Mette Hansen; Johnny Kondrup, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2007 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb15-kom-shoot-nb15-162.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K23

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

◀ »**Hjertelighed**.« : hentyder formentlig til begrebet 'hjertelighed' hos N.F.S. Grundtvig (14,10), se fx *Bededags-Tale for Rigsdagen i Danmark*, Kbh. 1848 (med 'Rigsdagen' sigtes til Den grundlovgivende Rigsforsamling (13,10); i øvrigt er baggrunden for talen den slesvig-holstenske borgerkrig ml. det da. monarkis da. og ty. dele, Treårskrigen el. Den første Slesvigske Krig, fra april 1848 til feb. 1851). Her er det Grundtvigs udgangspunkt, »at 'Hjertelighed' har aldrig saaledes havt *hjemme* i noget af Verdens bekiendte Lande, som i det lille *Danmark*, hvor Ingen kan tælle de Opoftrelser, Folket baade i Krig og Fred godvillig har gjort for *Konge og Fædreland*«, s. 7f., at »denne det Danske Folks mageløse *Hjertelighed* [er] os alle vitterlig«, s. 8, og at det er »den Danske Hjertelighed, hvori vor Fædernelands-Kiærlighed har sin Kilde og vor Lykke sin Grund«, s. 9. »Men,« hedder det videre, »det er jo soleklart, især for *Christne*, at Hjerteligheden staaer netop nu i største Fare, omringet, som den er, allevegne af *Selvraadighed* og *Egennytte*, spottet og beleet, som den daglig kaadere bliver, af den herskende vantro *Selvklogskab*«, s. 9. Derfor må »alle Dannemænds og Dannekvindes Bøn« til Gud være, »at det maa gaae anderledes paa den *Danske Rigsdag*, saa Hjertet kommer til at nyde sin Ret, som Hovedets bedste Raadgiverske«, s. 11. Dog: »Er det da kun sandt, at Hjerteligheden har i Danmark sit jordiske Hjem, da er Danmarks Frelse i alle Maader ogsaa upaatvivlelig, naar kun det Danske Hjerte slaaer endnu, føler sin Livsfare og sukker til den Himmelske Fader om Hans Bistand og Velsignelse!« s. 13; for Gud er »Hjertets Skaber og Hjertelighedens almægtige, fuldtro Ven«, s. 14. Se endvidere artiklen »Om Hjertet som Danmarks Perle« i *Danskeren, et Ugeblad*, nr. 8, den 10. maj 1848, bd. 1, 1848, s. 424-431, hvor Grundtvig ikke vil forholde sig til det fysiske hjerte, men holde sig til »det *Hjerte* paa *Billed-Sproget*, hvoraf alt *Hjerteligt* udspringer« og således »bruge Ordet 'Hjerte' om Kilden til al vor *Med-Følelse*, som vi alle paa Dansk kalde *Hjertelighed*«, forbundet med den nordiske, og især danske prioritering af »*Blodets Baand*« og med »*Kvinder og Børn* i en egen *hjertelig* Betragtning«, s. 425f. Den danske »*hjertelige* Betragtning af Menneskelivet«, s. 426, som Grundtvig gør sig til talsmand for, »omfatter baade *Aand* og *Hjerte*, baade Menneske-Naturen og Menneske-Historien« og kan »kun lykkes, hvor det er forberedt fra Arildstid, som det *kun* er i *vort Norden*«, s. 430f.; derfor forudsætter han »dristig, at Folke-Følelsen i *Danmark* (...) vil være stærk nok til at hævde *Hjertets* Rettigheder, og tilkæmpe sig en Oplysning paa det *Danske Modersmaal*, som deri finder sit velbehagelige Udtryk og befrier det *Danske Hoved* fra at trælle for *Tydskens* og fra at forvirres af alle de Fremmedes Griller«, s. 431. De samme tanker om samhörigheden af 'hjertelighed' og 'danskhed' videreføres i artiklen »Danmarks Beskaffenhed« i *Danskeren*, nr. 30, den 4. aug. 1849, bd. 2, 1849, s. 465-473, hvor der er tale om »den dybe, *Danske Hjertelighed*, som aander Liv i alt, hvori *Danmark* og *Danskheden* spiller sig«, s. 466. I artiklen »Menneskehed og Folkelighed betragtede med nordiske Øine«, I, i *Danskeren*, nr. 41, den 20. okt. 1849, bd. 2, s. 641-654, føjes det yderligere aspekt til, at »det *lærde Væsen* ligger i Strid med Modersmaalet, med det *Folkelige* og alt det *Hjertelige*«, s. 648.

I trykt udgave: Bind 23 side 26 linje 8